

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO HÒA BÌNH
TRƯỜNG CAO ĐẲNG SƯ PHẠM

SÁNG KIẾN

Tên sáng kiến: “Một số biện pháp nâng cao ý thức tự học cho học sinh, sinh viên tại ký túc xá trường Cao đẳng Sư phạm Hòa Bình”

Lĩnh vực: Khoa học giáo dục

Nhóm tác giả: Nguyễn Thành Hưng (chủ nhiệm sáng kiến)

Lê Thị Hồng Hải

Đỗ Khắc Sơn

Hòa Bình, tháng 5 năm 2024

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

1	CĐSP	Cao đẳng sư phạm
2	HSSV	Học sinh sinh viên
3	KTX	Ký túc xá
4	ĐTN	Đoàn Thanh niên
5	HSV	Hội Sinh viên

MỤC LỤC

Chương 1: TỔNG QUAN	Trang
1.1. Cơ sở lý luận	1
1.2. Phương pháp tiếp cận để tạo ra sáng kiến	2
1.3. Mục tiêu của sáng kiến	2
1.3.1. Mục đích của sáng kiến	3
1.3.2. Các mục tiêu cụ thể của sáng kiến	3
Chương 2: MÔ TẢ SÁNG KIẾN	4
2. Nêu vấn đề của sáng kiến	4
2.1. Cơ sở lý luận	4
2.2. Cơ sở thực tiễn	5
2.3. Các khái niệm cơ bản	6
2.4. Thực trạng ý thức tự học của học sinh sinh viên trong ký túc xá trường Cao đẳng Sư phạm Hòa Bình hiện nay	8
2.4.1. Khái quát về trường CĐSP Hòa Bình	8
2.4.2. Những hạn chế về ý thức tự học của học sinh sinh viên trong ký túc xá trường Cao đẳng Sư phạm Hòa Bình.	9
2.5. Một số biện pháp nâng cao ý thức tự học của học sinh sinh viên trong ký túc xá trường Cao đẳng Sư phạm Hòa Bình.	13
2.6. Khả năng áp dụng, nhân rộng sáng kiến	17
Chương 3. KẾT LUẬN, ĐỀ XUẤT/ KIẾN NGHỊ	18
1. Kết luận	18
2. Đề xuất, kiến nghị	19
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	20

Chương 1: TỔNG QUAN

1. Cơ sở lý luận

1.1. Lý do chọn sáng kiến kinh nghiệm

Tự học đóng một vai trò rất quan trọng trên con đường học vấn của mỗi người. Người biết tự học luôn tự tìm kiếm, nghiên cứu một cách tích cực và không cần ai nhắc nhở ở bất cứ hoàn cảnh nào. Nhờ đó những con người ấy luôn biết nhìn xa trông rộng, không bị tụt hậu, luôn nhạy bén trong thực tế do biết áp dụng kiến thức đã học. Kiến thức là vô cùng trong khi trí nhớ của con người là hữu hạn, nếu chỉ biết học tủ học vẹt thì ta sẽ không thể biến những kiến thức ấy thành của mình để vận dụng vào thực tế mà sẽ mau chóng quên đi. Tự học sẽ giúp ta khắc phục được nhược điểm này đồng thời giúp ta rèn luyện thói quen tích cực, chủ động hơn trong hoàn cảnh khó khăn.

Lê-nin nói: “học, học nữa, học mãi”, câu nói đó luôn có giá trị ở mọi thời đại, đặc biệt trong xã hội công nghiệp hóa, hướng đến nền kinh tế tri thức, nó đòi hỏi mọi người phải luôn luôn vận động, học hỏi, phát triển để theo kịp nền kinh tế đất nước. Chính vì vậy, ngoài việc được giảng dạy, được chỉ bảo thì tinh thần tự học có vai trò vô cùng quan trọng. Thế học là gì? Và tự học là như thế nào? Học là thu nhận kiến thức từ người khác truyền lại, rèn luyện kỹ năng, nhận thức. Có thể học ở trên lớp, học ở trường, học thầy, học bạn là sự chủ động, tích cực, độc lập tìm hiểu, lĩnh hội tri thức và hình thành kỹ năng cho mình. Tự học là tự mình tìm hiểu, nghiên cứu, thu nhận các kiến thức tự luyện tập một cách sáng tạo để có kỹ năng. Tự học có lúc cần đến sự hướng dẫn của người khác, lúc thì không. Tự học có vai trò rất to lớn đối với mỗi cá nhân muốn đi đến thành công trong cuộc sống. Tự học giúp ta lĩnh hội tri thức một cách chủ động, toàn diện, hứng thú. Khi ta tự tìm hiểu về vấn đề gì đó, bản thân luôn tạo mà muốn tìm ra thật nhanh, ta sẽ tìm rất nhiều nguồn khác nhau và so sánh chúng, chọn ra thông tin ta thấy đúng, nó giúp ta có một kiến thức tổng quát.

Tự học tập và học tập suốt đời là một luận điểm quan trọng trong tư tưởng Hồ Chí Minh về giáo dục. Bác chính là một tấm gương sáng về tự học tập, tự rèn luyện để chúng ta noi theo. Bản thân mỗi chúng ta phải xây dựng cho mình tinh

thần tự học trên nền tảng sự say mê, ham học, ham hiểu biết, giàu khát vọng và kiên trì trên con đường xây dựng tri thức, mỗi con người cần chủ động, tích cực, sáng tạo, độc lập trong học tập.

Học sinh sinh viên ở trong KTX được nhà trường tạo điều kiện tốt nhất về sinh hoạt và học tập, nhà trường có quy định giờ tự học hằng tuần, đây là thời gian HSSV tự học, tự nghiên cứu nhằm ôn tập, củng cố, tìm hiểu kiến thức, nội dung bài giảng của giáo viên từ đó hiểu và nắm chắc bài giảng của giáo viên, giờ tự học tại KTX được toàn thể HSSV thực hiện. Tuy nhiên, hiệu quả của giờ tự học của HSSV chưa cao, ý thức học tập còn nhiều hạn chế đã ảnh hưởng đến kết quả học tập và rèn luyện của các em. Vì thế, việc nâng cao hiệu quả, ý thức tự học của HSSV là rất cấp thiết nhằm thực hiện tốt mục tiêu dạy tốt, học tốt của HSSV. Với lý do trên chúng tôi đã chọn: ***“Một số biện pháp nâng cao ý thức tự học của học sinh sinh viên tại ký túc xá trường Cao đẳng Sư phạm Hòa Bình”***. làm sáng kiến kinh nghiệm.

1.2. Phương pháp tiếp cận để tạo ra sáng kiến

- Phương pháp nghiên cứu lý luận: Sử dụng các phương pháp phân tích, tổng hợp, quan sát về ý thức tự học của học sinh, sinh viên nhà trường.
- Phương pháp nghiên cứu thực tiễn: Từ thực tiễn công tác giảng dạy, quản lý HSSV trong khu KTX nhà trường.

1.3. Mục tiêu của sáng kiến

1.3.1. Mục đích của sáng kiến: Góp phần nâng cao ý thức tự học của học sinh, sinh viên trong KTX trường Cao đẳng Sư phạm Hòa Bình

1.3.2. Các mục tiêu cụ thể của sáng kiến

- Nâng cao ý thức tự học của học sinh, sinh viên trong KTX trường Cao đẳng Sư phạm Hòa Bình
- Áp dụng đồng bộ các biện pháp sẽ góp phần nâng cao ý thức tự học của học sinh, sinh viên trong KTX trường Cao đẳng Sư phạm Hòa Bình

Chương 2: MÔ TẢ SÁNG KIẾN

2. Nêu vấn đề của sáng kiến

2.1. Cơ sở lý luận

Vấn đề tự học ở nước ta đã được nhiều nhà giáo dục, nhà khoa học nghiên cứu. Tuy nhiên, vấn đề này chỉ được nghiên cứu khoa học từ khi nền giáo dục cách mạng ra đời (1945) mà Chủ tịch Hồ Chí Minh vừa là người mở đầu vừa là tấm gương về tinh thần tự học. Người từng nói: “còn sống thì còn phải học”. và cho rằng: ‘về học phải lấy tự học làm cốt’ có thể nói tự học là một tư tưởng lớn của Hồ Chí Minh.

Trong giai đoạn sau cách mạng (1945) có nhiều nhà khoa học vừa nghiên cứu vừa là tấm gương về tinh thần tự học như GS. TSKH Nguyễn Cảnh Toàn, Nguyễn Kỳ, Vũ Văn Tảo,...Bước vào thời kỳ đổi mới hiện nay, việc tự học tiếp tục được các nhà nghiên cứu quan tâm, vì hiện nay phương pháp dạy học là lấy con người làm trung tâm việc tự học có vai trò rất quan trọng đối với HSSV hiện nay.

Trong lịch sử phát triển của giáo dục, tự học là vấn đề đã được quan tâm và nghiên cứu từ lâu cả về mặt lý luận và thực tiễn nhằm phát huy vai trò tích cực học tập của người học. Song ở từng giai đoạn phát triển của lịch sử vấn đề tự học được đề cập tới dưới nhiều hình thức khác nhau.

Ngay từ thời Trung Hoa cổ đại, nhà giáo dục lỗi lạc đã nhận thấy vai trò quan trọng của vấn đề tự học. Khổng Tử (551-479Tr CN), trong cuộc đời dạy học của mình ông luôn quan tâm và coi trọng mặt tích cực của người học. Ông đã từng dạy học trò: “Không giận vì không muốn biết thì không gọi mở cho, không bực vì không rõ thì không bày cho, vật có 4 góc bảo cho biết một góc mà không suy ra được ba góc kia thì không dạy nữa”.

Đến thế kỷ XVIII -XIX các nhà giáo dục nổi tiếng như J.Rutxô (1712-1778), Disterverg (1790-1886)và K.D Usinxki (1824-1890) T.H Petstalogi (1746-1827) trong các tác phẩm nghiên cứu của mình đã khẳng định: “Tự mình giành lấy tri thức bằng con đường tự khám phá, tự tìm tòi, tự suy nghĩ là con đường quan trọng để chiếm lĩnh tri thức”.

Để giúp người học nâng cao tính tích cực nhận thức và đạt hiệu quả trong hoạt động tự học các tác giả như A.M.Machiuskin,{20} A.V.Petrovski,{23} cũng đã đề ra trong việc thiết kế các bài tập nhận thức nhất là bài tập nêu vấn đề để SV thực hiện trong thời gian tự học đó là trách nhiệm của người giáo viên

Nhiều nhà giáo dục ở Châu Á cũng đã quan tâm đến lĩnh vực tự học của học sinh. Nhà sư phạm nổi tiếng người Nhật ông T.Makiguchi đã trình bày những tư tưởng giáo dục mới trong tác phẩm “Giáo dục vì cuộc sống sáng tạo”. Ông cho rằng giáo dục có thể coi là quá trình hướng dẫn tự học mà động lực của nó là kích thích người học sáng tạo ra giá trị để đạt tới hạnh phúc của bản thân và của cộng đồng. Trước những thách thức mới của thế kỷ 21. Hội đồng Quốc tế Jacques Delors về giáo dục cho thế kỷ 21 đã hoàn thành bản báo cáo phân tích nhiều khía cạnh học tập trong xã hội tương lai, trong đó đặc biệt nhấn mạnh vai trò người học, cách học cần phải được dạy cho thế hệ trẻ.

2.2. Cơ sở thực tiễn

Xã hội ngày càng phát triển theo hướng công nghiệp hóa, hiện đại hóa, kéo theo đó là nhiều nỗi lo về sự gia tăng của những tệ nạn, vấn nạn ngày càng diễn biến phức tạp. Một trong những vấn đề nóng bỏng nhận được sự quan tâm của toàn dư luận hiện nay chính là hiện tượng lười học của HSSV hiện nay

Thực trạng dễ dàng nhận thấy đó là tình trạng lười học của học sinh ngày nay càng ngày càng phổ biến và dễ dàng nhận ra. Nhiều HSSV có cách học đối phó, học cho có, học để qua mắt thầy cô, để thầy cô không khiển trách chứ trong suy nghĩ của các bạn chưa thực sự coi trọng việc học. Những bài tập được giao về nhà các bạn không giải mà chỉ đi chép hoặc làm qua loa, thậm chí là sẵn sàng gian lận trong thi cử...

Có rất nhiều nguyên nhân dẫn đến hiện tượng học sinh lười học. Nguyên nhân khách quan là do HSSV không muốn học, khi học cảm thấy chán nản, mệt mỏi. Từ việc chán học dẫn đến ham chơi điện tử, lười học, đua đòi, bỏ bê chuyện học tập. Hậu quả của sự lười học là các HSSV thiếu kiến thức và không đáp ứng được yêu cầu học tập trong chương trình. Hành vi lười học và tập trung vào việc

chơi còn ảnh hưởng tiêu cực đến tư duy và sự phát triển toàn diện, cũng như cách thức trở thành một người có ích trong xã hội.

Trong ký túc xá có các em là học sinh hệ trung cấp nghề. Các em tốt nghiệp lớp 9 sau đó vào học văn hóa và học nghề tại nhà trường. Các em đều nhỏ tuổi, sống xa gia đình, tâm sinh lý chưa ổn định vì thế việc học tập và rèn luyện của các em chưa cao, việc tự học chưa thành thói quen dẫn đến việc chưa chăm chỉ học tập dẫn đến ảnh hưởng kết quả học tập.

Có thể thấy việc lười học hay thiếu ý thức tự học là nguyên nhân dẫn đến tình trạng học kém, chán học của HSSV hiện nay nói chung và HSSV nhà trường nói riêng. Việc thiếu ý thức tự học trong suốt quá trình học tập tại nhà trường làm ảnh hưởng đến kết quả học tập của HSSV mà còn ảnh hưởng đến chất lượng giáo dục và đào tạo của nhà trường.

2.3. Các khái niệm cơ bản

2.3.1. Tự học

Tự học là tự mình động não, suy nghĩ, sử dụng các năng lực trí tuệ như quan sát, so sánh, phân tích, tổng hợp...và có khi cả cơ bắp khi phải sử dụng công cụ, cùng các vật phẩm của mình rồi cả động cơ, tình cảm, cả nhận sinh quan, thế giới quan như tính trung thực, khách quan, ý chí kiên trì không ngại khó, ngại khổ, kiên trì, nhẫn nại, lòng say mê khoa học... để chiếm lĩnh tri thức một lĩnh vực hiểu biết nào đó.

Tự học là một hoạt động tự giác, tích cực, gắn liền với ý thức, thái độ, động cơ, tình cảm, ý chí, ... của người học nhằm biến những kiến thức và kỹ năng nhận được từ kho tàng tri thức của nhân loại thành tài sản riêng của người học. Bên cạnh đó, người học đào sâu kiến thức và mài giũa các kỹ năng này, cố gắng liên hệ và áp dụng chúng vào cuộc sống thực tiễn của mỗi cá nhân người học [1]

Theo tác giả Nguyễn Kỳ cho rằng: Tự học là người học tích cực chủ động, tự mình tìm ra tri thức kinh nghiệm bằng hành động của mình, tự thể hiện mình. Tự học là tự đặt mình vào tình huống học, vào vị trí nghiên cứu, xử lý các tình huống, giải quyết các vấn đề, thử nghiệm các giải pháp...Tự học thuộc quá trình cá nhân hóa việc học (Tạp chí Nghiên cứu giáo dục số 7/1998).

Theo Giáo sư Đặng Vũ Hoạt và Phó Giáo sư Hà Thị Đức trong cuốn Lý luận dạy học Đại học thì cho rằng tự học được hiểu là “hình thức tổ chức dạy học cơ bản ở Đại học”: tự học là một hình thức tổ chức dạy học cơ bản ở Đại học. Đó là một hình thức nhận thức của cá nhân, nhằm nắm vững hệ thống tri thức và kỹ năng do chính người học tự tiến hành ở trên lớp hay ở ngoài lớp, theo hoặc không theo chương trình và sách giáo khoa đã được quy định.

Như vậy, tự học có nghĩa là mỗi sinh viên phải tự tìm kiếm kiến thức bằng cách học hỏi từ thầy cô, bạn bè, tìm tòi nghiên cứu sách vở hay học hỏi, quan sát từ thực tế..., là hoạt động tự mình lao động trí óc để chiếm lĩnh kiến thức, biến kiến thức từ sách vở, từ cuộc sống thành của mình. Trong quá trình tự học, bước đầu sinh viên sẽ gặp nhiều khó khăn, lúng túng nhưng chính những vướng mắc đó sẽ là động lực thúc đẩy sinh viên suy nghĩ, “động não” và tìm cách gỡ rối. Nhờ thế mà kích thích sinh viên hứng thú tìm tòi, khám phá tri thức mới.

2.3.2. Ý thức tự học

Ý thức tự học được xem là sự tự giác trong học tập là tự mình thực hiện tốt công việc học tập mà không đợi ai nhắc nhở, khuyên bảo. Tự giác trong học tập còn là luôn chủ động và sáng tạo trong học tập, tự mình tiếp nhận, nghiên cứu và hoàn thiện tri thức của bản thân đã được học tập ở trường theo kế hoạch mà mình đã đặt ra [2]. Tóm lại, ý thức tự học của SV chính là sự tự tìm hiểu, sự cảm nhận của SV đối với vấn đề tự học. Thái độ tự học của SV chính là cách nghĩ, cách nhìn và cách hành động của HSSV về việc tự học.

Ý thức tự học là một quá trình học tập không trực tiếp có giảng viên. Tự học là lao động khoa học, vất vả hơn rất nhiều so với quá trình học có giảng viên, bởi người học phải độc lập xây dựng kế hoạch, phương pháp học tập, tự tìm hiểu, phân tích những kiến thức trong sách vở, tài liệu để tiến tới làm chủ tri thức. Nếu thiếu sự kiên trì, lòng quyết tâm và sự nghiêm túc của bản thân, thì sẽ không thể thực hiện được kế hoạch học tập do mình đặt ra. Chính có ý thức tự học sẽ giúp mỗi người nhớ lâu và vận dụng những kiến thức đã học một cách hữu ích vào cuộc sống. Và, ý thức tự học còn giúp cho mỗi người trở nên năng động, sáng tạo, không phụ thuộc vào người khác, từ đó hạn chế những khuyết điểm và hoàn

thiện bản thân. Càng cố gắng tự học, HSSV càng trau dồi được nhân cách và tri thức cho bản thân.

2.4. Thực trạng ý thức tự học của HSSV trong KTX trường CĐSP Hòa Bình.

2.4.1. Khái quát về trường CĐSP Hòa Bình

Trường Cao đẳng Sư phạm Hòa Bình có nhiệm vụ giáo dục và đào tạo nguồn nhân lực cho tỉnh và các tỉnh bạn. Trong những năm qua để đáp ứng nhu cầu giáo dục và đào tạo nhà trường đã không ngừng xây dựng cơ sở vật chất và đầu tư các thiết bị điện hiện đại phục vụ công tác dạy và học. Trong những năm gần đây nhu cầu sinh viên học tập tại nhà trường có xu hướng giảm dần. Hiện nay, theo Luật giáo dục hiện hành nhà trường chỉ được đào tạo ngành cao đẳng sư phạm Mầm non.

Để thích ứng với sự thay đổi của Luật Giáo dục nhà trường đã đa dạng hóa các hình thức đào tạo, liên kết với các tỉnh có nhu cầu đào tạo sinh viên trình độ cao đẳng sư phạm Mầm non. Từ năm 2019 nhà trường đã mở rộng đào tạo trên quy mô khu vực phía Bắc, như tỉnh Hà Nam, Hà Nội và một số tỉnh khác. Với việc mở rộng công tác tuyển sinh trong khu vực làm cho số lượng sinh viên ngành cao đẳng Mầm non tăng lên theo các năm, điều này góp phần ổn định trong công tác giáo dục và đào tạo của nhà trường.

Để đáp ứng nhu cầu học tập và rèn luyện cho sinh viên, năm 2024 nhà trường đã cải tạo, sửa chữa khu ký túc xá với 52 phòng ở đáp ứng được nhu cầu cho HSSV có nhu cầu ở trong KTX. Nhìn chung số lượng HSSV ở trong KTX ổn định theo từng năm, cụ thể như sau:

Bảng số liệu HSSV ở trong khu KTX năm 2020,2021,2022,2023

STT	Năm học	Số lượng sinh viên	Số lượng học sinh	Ghi chú
1	2020-2021	142	0	
2	2021-2022	155	0	
3	2022-2023	150	21	
4	2023-2024	145	21	

Nhìn vào bảng thống kê số lượng HSSV ở trong KTX từ năm 2022- 2024 số lượng tương đối ổn định vào khoảng trên 150 HSSV/ năm.

2.4.2. Ý thức trong giờ tự học của HSSV trong KTX

Tự học là một trong rất nhiều hình thức học tập quan trọng đối với mỗi HSSV. Tự học là việc chủ động mà tự bản thân cần phải tìm tòi nghiên cứu, giải quyết các câu hỏi khó cũng như thu nạp các kiến thức mới. Mà qua đó bản thân có thể tự phát triển ra thêm các phương pháp, cách thức để tìm hiểu dạng bài, môn học, luyện tập kỹ năng. Việc tự học có thể hình thành khi bản thân có nhu cầu khám phá các kiến thức mới, nghiên cứu học tập, tìm tòi để phát triển bài học,.. mà không nhờ cậy hay trông chờ vào bất kỳ ai.

Ngoài ra việc tự học còn có thể được hiểu là chúng ta sẽ dựa vào những kiến thức được giảng dạy trên lớp, hoặc học qua thầy cô, bạn bè, anh chị đi trước để dựa vào đó tạo thành những bài học của riêng mình.

Năm học 2023-2024 nhà trường có 166 HSSV ở KTX, các em HSSV ở trong KTX phải thực hiện đúng các nội quy, quy chế của nhà trường. Để đảm bảo thời gian học tập trong KTX nhà trường đã quy định thời gian tự học buổi tối từ 19h30 đến 21h30 từ thứ hai đến thứ 6 hằng tuần. Trong thời gian tự học từ 19h30-21h30 toàn bộ HSSV phải ở trong phòng thực hiện thời gian tự học. Trong thời gian tự học các phòng phải giữ gìn trật tự trong phòng và giữa các phòng theo đúng quy định.

Giờ tự học trong KTX là rất quan trọng đối với người học, trong thời gian tự học các em HSSV tự học, tự nghiên cứu tài liệu, làm bài tập, chuẩn bị bài học mới, tự trao đổi, thảo luận để hiểu rõ nội dung kiến thức đã học trên lớp, từ đó mở rộng để hiểu hơn các nội dung tiếp theo. Tuy nhiên, HSSV trong KTX chưa sử dụng hiệu quả thời gian tự học, sử dụng thời gian tự học để làm các việc không liên quan đến học tập như nói chuyện, sử dụng điện thoại, làm việc riêng vì thế chất lượng trong giờ tự học không cao, không đảm bảo theo mong muốn của nhà trường.

Bảng thống kê thời gian tự học của HSSV trong KTX tháng 03 năm 2024

Tháng, năm	Thời gian tự học	Thời gian học theo nhóm	Thời gian làm việc riêng	Thời gian sử dụng điện thoại	Ghi chú
Tháng 03/2024	40 phút	20 phút	20 phút	40 phút	

Theo bảng thống kê trên có thể thấy thời gian tự học trong giờ tự học của HSSV là 40 phút/120 phút, chiếm 33% thời gian. Trong khi đó thời gian sử dụng điện thoại là 60 phút, chiếm 50% thời gian.

Theo bảng thống kê trên cho thấy thực trạng việc HSSV sử dụng thời gian tự học chưa đảm bảo, phần lớn thời gian sử dụng vào làm việc riêng, điều này đã ảnh hưởng đến chất lượng giờ tự học của HSSV.

2.4.3. Thời gian khai thác thông tin trên thư viện, trên Internet

Thư viện là không gian học tập chung của nhà trường, là nơi giúp học sinh và giáo viên bổ sung và cập nhật kiến thức, là trung tâm của các hoạt động kết nối và làm việc nhóm của học sinh, nơi diễn ra các hoạt động sáng tạo và phát huy trí tưởng tượng của học trò, nhằm xây dựng và phát triển năng lực tự học, năng lực tự nghiên cứu cho HSSV.

Thư viện là trung tâm của các hoạt động trí tuệ và xã hội của trường, học sinh có thể không có khả năng mua tất cả sách mà họ muốn đọc, sở thích khác nhau, năng khiếu thay đổi, năng lực cá nhân thể hiện sự đa dạng trong khả năng đọc của học sinh. Do đó, thư viện là một nền tảng chung dành cho tất cả học sinh là hạt nhân của môi trường học đường, trung tâm của các hoạt động trí tuệ của trường. Thư viện cung cấp thông tin tới người đọc thông qua nhiều dạng thức, đó có thể là tài liệu in ấn hoặc tài liệu số, làm sao để người sử dụng cảm thấy nhanh chóng, tiện lợi và hiệu quả.

Hiện nay, thư viện nhà trường có tương đối đầy đủ các loại tài liệu, giáo trình, sách tham khảo...đáp ứng được nhu cầu học tập cho HSSV nhà trường. Hàng năm nhà trường thường xuyên bổ sung các đầu sách, tài liệu, giáo trình mới phục vụ cho HSSV. Thư viện mở cửa các ngày trong tuần, đáp ứng nhu cầu mượn sách, đọc sách, nghiên cứu cho HSSV. Tuy nhiên, số lượng HSSV khai thác thông tin trên thư viện nhà trường còn rất hạn chế, điều này đã ảnh hưởng đến chất lượng học tập của HSSV.

Bảng thống kê thời gian khai thác thông tin trên thư viện của HSSV trong KTX năm học 2023-2024

Năm	Số lượt mượn	Số lượt khai thác	Số lượt đọc sách tại	Ghi chú
-----	--------------	-------------------	----------------------	---------

	sách	thông tin	thư viện	
2023-2024	12 lượt	8 lượt	7 lượt	

Theo bảng thống kê trên có thể thấy số lượt khai thác thông tin trên thư viện của HSSV nhà trường là rất hạn chế, việc khai thác thông tin hạn chế ảnh hưởng rất nhiều đến kết quả học tập của HSSV.

HSSV chưa thực sự coi thư viện là môi trường hữu hiệu để khai thác, sử dụng các tri thức mà thư viện mang lại phong phú, đa dạng, đặc sắc và có tính ứng dụng, vì vậy, việc sử dụng hiệu quả thư viện sẽ giúp HSSV xây dựng một cách học hiệu quả cho bản thân.

Hiện nay, hệ thống Internet đang phát triển rất mạnh mẽ trên toàn cầu, cung cấp khối lượng tri thức đa dạng và vô tận. Internet đang là công cụ quan trọng để khai thác thông tin cho mọi đối tượng trong đó có cả HSSV.

Internet đóng vai trò rất quan trọng trong lĩnh vực giáo dục, đào tạo. Ngày nay, mọi người hoàn toàn có thể học trực tuyến hay đào tạo từ xa thông qua mạng Internet. Hình thức này giúp bạn tiết kiệm rất nhiều thời gian hay có thể dễ dàng trao đổi trực tuyến với giáo viên khi có những câu hỏi cần được giải đáp. Internet có thể nói là một kho chứa đựng những kiến thức khổng lồ giúp cho chúng ta dễ dàng tìm kiếm những thông tin, kiến thức dù mới hay đã cũ.

Internet cũng được đánh giá là công cụ tiện lợi nhất để truyền tải một số lượng thông tin lớn với tốc độ nhanh đến hàng triệu người trên toàn thế giới. Như một cuốn “bách khoa toàn thư”, người dùng có thể dễ dàng tìm kiếm mọi thông tin từ bất cứ đâu. Internet đóng vai trò rất quan trọng trong lĩnh vực giáo dục, đào tạo. Ngày nay, mọi người hoàn toàn có thể học trực tuyến hay đào tạo từ xa thông qua mạng Internet. Hình thức này giúp bạn tiết kiệm rất nhiều thời gian hay có thể dễ dàng trao đổi trực tuyến với giáo viên khi có những câu hỏi cần được giải đáp.

Việc khai thác thông tin trên Internet giúp cho HSSV tìm kiếm thông tin nhanh hơn, nhiều hơn, đa dạng hơn. Tuy nhiên, theo khảo sát tại KTX thì thời gian HSSV khai thác thông tin trên Internet còn hạn chế, chủ yếu sử dụng Internet để giải trí, kết nối với bạn bè, mua sắm...do đó chưa thực sự tận dụng

được vai trò của Internet trong học tập, khai thác thông tin làm ảnh hưởng đến kết quả học tập của bản thân.

2.4.5. Học trong các câu lạc bộ, nhóm học tập

Với HSSV, học tập theo nhóm là một trong các phương pháp học tập hiệu quả để qua đó rèn cho khả năng hợp tác, chia sẻ tình cảm, bồi dưỡng, phát triển tư duy, nâng cao trình độ tri thức. Học nhóm phát huy khả năng tư duy, trí tuệ của từng cá nhân và cả nhóm, giúp lĩnh hội và giải quyết các vấn đề học tập một cách nhanh chóng và hiệu quả. Học nhóm là sự kết của nhiều người chính vì vậy sau khi đã thành lập nhóm học tập xong thì phải xác định mục tiêu học tập.

Khi học nhóm cần phải đưa mục tiêu rõ ràng như: học môn gì, mục tiêu đạt được sau khi học nhóm là gì,... Từ đó, lên kế hoạch cụ thể cho từng buổi học từ giờ giấc, địa điểm học, kiến thức của từng buổi học,... Và phải đề ra kỷ luật cho cả nhóm. Tích cực tranh luận trong nhóm sẽ giúp cả nhóm tiếp thu kiến thức tốt hơn.

Học nhóm giúp sinh viên có điều kiện nắm kiến thức chắc hơn, lâu hơn và đây là cơ hội học hỏi các phương pháp, kinh nghiệm học tập, phương pháp ghi nhớ kiến thức, phương pháp trả lời, làm bài thi của các thành viên khác trong nhóm, từ đó nâng cao chất lượng học tập của bản thân và của cả nhóm.

Có thể thấy, việc học nhóm đem lại nhiều lợi ích cho HSSV. Tuy nhiên, đối với HSSV trong KTX việc học nhóm còn hạn chế, chưa thành lập được các nhóm học tập theo từng lớp, từng môn, từng chương trình. Do đó, ảnh hưởng đến kết quả học tập của HSSV.

Theo khảo sát thì hiện tại KTX chưa có nhóm học tập hoạt động thường xuyên, liên tục, chỉ có các nhóm nhỏ trong từng phòng, cùng trao đổi một số nội dung của bài học. Các câu lạc bộ, đội, nhóm của Đoàn Thanh niên, Hội Sinh viên cũng chưa phát huy được, chưa giúp đỡ, hướng dẫn HSSV học tập.

Các câu lạc bộ do Đoàn Thanh niên, Hội Sinh viên thành lập hoạt động chưa hiệu quả, chưa đáp ứng yêu cầu của HSSV, vì thế ảnh hưởng đến quá trình tự học của HSSV trong KTX.

2.5. Một số biện pháp cao ý thức tự học của HSSV tại KTX trường CĐSP Hòa Bình.

2.5.1. Nâng cao ý thức tự học của HSSV

Thực chất tự học tập của HSSV là quá trình tổ chức hoạt động học của mỗi người trên cơ sở ý thức sâu sắc mục tiêu yêu cầu đào tạo, động cơ thái độ trách nhiệm học tập tốt, với phương pháp học phù hợp, sáng tạo và có các điều kiện bảo đảm cần thiết. Kết quả tự học xét đến cùng sẽ làm chuyển biến chính bản thân người học. Tự học giúp HSSV nắm vững kiến thức, kỹ năng, kỹ xảo về nghề được đào tạo. Tự học tốt không những giúp người học không ngừng nâng cao chất lượng và hiệu quả học tập khi còn ngồi trên ghế nhà trường mà còn có tác dụng hình thành phương pháp tư duy giải quyết vấn đề trong cả học tập, nghề nghiệp và cuộc sống đặt ra một cách có cơ sở khoa học. Để nâng cao ý thức tự học đòi hỏi HSSV cần thực hiện các nội dung sau:

Một là: Xác định động cơ, thái độ học tập đúng đắn.

Thực tiễn việc học tập và rèn luyện tại trường CĐSP Hòa Bình đã cho thấy, nếu HSSV có nhu cầu học vì nghề nghiệp tương lai, lập thân, lập nghiệp tại nhà trường sẽ tạo ra động lực mạnh mẽ, vượt qua những khó khăn của chính mình và những khó khăn khách quan, luôn phấn đấu vươn lên đạt kết quả cao trong học tập, rèn luyện bằng sức lực của mình. Ngược lại, những HSSV không có động cơ học tập đúng đắn thường thiếu ý chí vươn lên, học theo kiểu đối phó cho hết bài, hết ngày. Vì vậy, mỗi người tự học tự xây dựng động cơ học tập đúng đắn cho mình

Hai là: Xây dựng kế hoạch tự học để hoàn thành các nội dung học tập.

Việc học tập của HSSV nhà trường thực chất là quá trình liên tục giải quyết các mục tiêu nhiệm vụ do tiến trình dạy học dẫn đến: nghe giảng, tự nghiên cứu bài học, tham khảo giáo trình tài liệu, làm bài tập, ôn tập và một số nhiệm vụ khác. Từng bước chiếm lĩnh mục tiêu nhiệm vụ cụ thể đó sẽ làm cho người học chiếm lĩnh được toàn bộ mục tiêu dạy và học ở mức độ có khác nhau.

Hệ thống kiến thức mà HSSV phải lĩnh hội trong quá trình đào tạo rất đa dạng phong phú về tri thức môn học, lớn về khối lượng cần xử lý, ghi nhớ; tính

phức tạp và độ khó của bản thân nội dung cũng như yêu cầu đặt ra trong quá trình học tập đã đưa người học luôn vào tình huống có vấn đề và việc giải quyết chúng cũng chính là mục tiêu, nhiệm vụ dạy học đặt ra. Do đó mỗi HSSV phải tạo cho mình thói quen, phong cách học có kế hoạch, theo kế hoạch; biết khắc phục có hiệu quả những mặt hạn chế, nhất là trình độ nhận thức có hạn của bản thân; xây dựng ý chí, quyết tâm cao, kiên quyết hoàn thành dứt điểm từng nhiệm vụ học tập đặt ra. Nếu vì lý do khách quan hay chủ quan nào đó mà một nhiệm vụ học tập chưa được thực hiện hoặc thực hiện nhưng chất lượng chưa cao thì phải có kế hoạch thực hiện nó vào ngay sau đó theo phương châm "việc hôm nay chớ để ngày mai". Bỏ qua những nhiệm vụ học tập cũng có nghĩa là người học tạo ra những "lỗ hổng", những khiếm khuyết về tri thức dẫn đến hạn chế chất lượng dạy học và sự hoàn thiện mục tiêu đào tạo.

Ba là: Tích cực chủ động học tập và thường xuyên đổi mới phương pháp tự học phù hợp.

Trong quá trình tự học, HSSV phải căn cứ vào kế hoạch chương trình, nội dung của môn học để chủ động đón trước được các nhiệm vụ học tập sẽ đến để dự kiến kế hoạch, tiến trình, thời gian học tập. cần phải hình dung được khối lượng công việc, mức độ khó khăn, thời hạn hoàn thành của từng nhiệm vụ do trình tự dạy học dẫn đến và cả những nhiệm vụ do chính mình đề ra từ đó để lựa chọn phương án và các giải pháp thực hiện.

Để tiếp thu có hiệu quả các nội dung học tập, ngoài những chỉ dẫn từ phía giáo viên về nội dung bài học thì HSSV phải luôn tìm kiếm, thử nghiệm, thực hành những cách thức học tập của chính mình, loại trừ cách học thụ động, trông chờ tất cả vào thầy. Cách học này đòi hỏi học viên không lặp lại lối mòn của tư duy máy móc, cần có sự nhạy cảm, linh hoạt giải quyết các vấn đề, các nội dung học tập theo cách riêng mang tính độc đáo cá nhân nhằm hình thành năng lực tư duy sáng tạo cho bản thân mình.

Bốn là: Tận dụng điều kiện môi trường sư phạm để tự học.

Khi học tại nhà trường mỗi HSSV có thầy, có bạn, có giáo trình, tài liệu, sách báo..., đó chính là những nguồn, kênh thông tin mang giá trị ý nghĩa dạy

học khác nhau cả về tính chất, mức độ, phạm vi thông tin. HSSV phải biết khai thác lợi thế này, trong đó hết sức chú trọng tận dụng sự giúp đỡ của thầy giáo để học được nhiều điều bổ ích, có khi còn nhiều hơn sự cố gắng của bản thân. Việc tích cực đọc các giáo trình, tài liệu có thể ở trong thư viện nhà trường để làm giàu trí tuệ của mình cũng là một yếu tố quan trọng nâng cao hiệu quả học tập. Tăng cường, mạnh dạn tranh luận học hỏi giữa các HSSV với nhau cũng là những cơ hội tốt giúp người học củng cố, nhớ lâu kiến thức. Không tự cho phép mình lãng phí thời gian tự học vào giải quyết những việc chưa cần thiết, không phục vụ cho học tập, tranh thủ tối đa thời gian có thể có để tự học, tiếp thu kiến thức cho bản thân.

2.5.2. Khai thác thông tin trên Internet, thư viện

Lợi ích chính của Internet trong giáo dục là khả năng mở rộng phạm vi tiếp cận giáo dục cho bất kỳ ai. Thông qua internet và các nền tảng học trực tuyến, người dùng từ khắp các nơi trên thế giới đều có khả năng truy cập các khóa học, tài liệu mà trước đây chỉ có thể tiếp cận theo cách truyền thống

Hiện nay có nhiều các trình duyệt Internet để HSSV có thể sử dụng và hỗ trợ tốt nhất cho quá trình tìm kiếm thông tin của mình đều được khuyến khích sử dụng những trình duyệt sau để phục vụ cho công tác học tập của mình.

Một số trình duyệt hỗ trợ truy cập vào Internet

- Microsoft Internet Explorer
- Opera mini
- Chrome
- Cốc Cốc
- Firefox

Việc sử dụng internet đúng mục đích sẽ giúp ích rất nhiều cho HSSV trong quá trình học tập, bởi hầu hết các tài liệu đều được cung cấp trên mạng. Với mạng internet các HSSV sẽ dễ dàng tìm được thông tin mình cần, như:

- Tìm kiếm tài liệu học tập của hầu hết các quốc gia
- Trao đổi tài liệu, bài học với nhau ở bất cứ đâu
- Luyện thi, luyện học trên các trang web

- Trao đổi, học tập với các bạn ở các quốc gia khác nhau.
- Lưu trữ, tải dữ liệu, phần mềm phục vụ cho học tập.
- Giúp các bạn giải trí sau giờ học mệt nhọc
- Hỗ trợ làm thêm online tại nhà cho các bạn muốn kiếm thêm thu nhập.
- Và rất rất nhiều lợi ích khác do nhu cầu sử dụng của HSSV.

Thư viện được coi là môi trường hữu hiệu nhất để người sử dụng, đặc biệt là học sinh, sinh viên được tiếp xúc với các giá trị tốt đẹp của nhân loại, các tri thức mà thư viện mang lại phong phú, đa dạng, đặc sắc và có tính ứng dụng, vì vậy, việc sử dụng hiệu quả thư viện sẽ giúp người sử dụng phát triển toàn diện, và không ngừng nâng cao trình độ chuyên môn. Là cơ sở để xây dựng một “xã hội học tập” tiến bộ và văn minh. Thư viện cung cấp thông tin tới người đọc thông qua nhiều dạng thức, đó có thể là tài liệu in ấn hoặc tài liệu số, làm sao để người sử dụng cảm thấy nhanh chóng, tiện lợi và hiệu quả.

2.5.3. Nâng cao hiệu quả hoạt động các câu lạc bộ, nhóm học tập

Việc học nhóm từ trước đến nay luôn được thầy cô rất khuyến khích bởi những lợi ích rất lớn mà phương pháp này đem lại. Học nhóm giúp học sinh có cơ hội chia sẻ kiến thức với người khác. Đồng thời nhận lại được rất nhiều điều mới, các thành viên có cơ hội được bổ sung kiến thức cho nhau. Qua đó, những kiến thức đã học sẽ được luyện tập và rèn giũa nhiều hơn.

Bên cạnh đó, “Học thầy không tày học bạn”, học nhóm giúp học sinh giải quyết những thắc mắc của môn học mà các bạn chưa tìm được lời giải. Để học nhóm có hiệu quả, cần phải có phương pháp học nhóm rõ ràng, có sự tôn trọng lẫn nhau giữa các thành viên, địa điểm học tập yên tĩnh.

Mỗi học sinh đều có điểm mạnh và điểm yếu, làm việc nhóm chính là bù trừ cho những phần “thiếu” đó để trở thành một tổ hợp hoàn chỉnh. Không học sinh nào là một người hiểu biết về mọi mặt, có người giỏi ở môn học này, có người lại giỏi ở môn kia. Và đó là quy luật bù trừ của những người trong cùng một nhóm. Học nhóm sẽ giúp các bạn nhận ra điểm mạnh yếu của mình khi so sánh với những bạn khác.

Để duy trì được nhóm học tập, giữ gìn sự hòa thuận giữa các thành viên trong nhóm thì rất cần các con biết được nguyên tắc làm việc nhóm. Thông thường, bất kỳ một nhóm học tập nào cũng đều có những quy tắc riêng thì mới có thể hoạt động được một cách có hiệu quả.

Ngoài ra cần phát huy tốt hoạt động của các Câu lạc bộ học tập do Đoàn Thanh niên, Hội Sinh viên thành lập. Các câu lạc bộ cần xây dựng kế hoạch, nội dung học tập, thời gian thực hiện để các Câu lạc bộ thực hiện, các thành viên của Câu lạc bộ và toàn thể HSSV cùng hỗ trợ học tập góp phần nâng cao chất lượng học tập cho HSSV.

2.6. Khả năng áp dụng, nhân rộng SKKN

Các biện pháp áp dụng của sáng kiến kinh nghiệm căn cứ vào thực tiễn giảng dạy và quản lý HSSV trong KTX. Áp dụng các biện pháp của sáng kiến góp phần nâng cao hiệu quả học tập của HSSV trong KTX trường CĐSP Hòa Bình.

Chương 3. KẾT LUẬN, ĐỀ XUẤT/ KIẾN NGHỊ

1. Kết luận

Trong vấn đề giáo dục nói chung và việc học nói riêng thì tự học và ý thức tự học có một vai trò hết sức quan trọng. Tự học giúp người học hiểu sâu, mở rộng, củng cố và ghi nhớ bài học một cách vững chắc nhờ vào khả năng tự phân tích, tổng hợp tài liệu, từ đó có khả năng vận dụng các tri thức đã học vào việc giải quyết những nhiệm vụ học tập mới. Đồng thời, tự học giúp người học hình thành được tính tích cực, độc lập tự giác trong học tập cũng như nề nếp làm việc khoa học. Từ đó quyết định sự phát triển các phẩm chất nhân cách và quyết định chất lượng học tập của HSSV.

Bên cạnh đó, tự học còn giữ vai trò lớn lao trong việc nâng cao khả năng hiểu biết và tiếp thu tri thức mới của HSSV. Tự học với sự nỗ lực, tư duy sáng tạo đã tạo điều kiện cho việc tìm hiểu tri thức một cách sâu sắc, hiểu rõ bản chất của chân lý. Trong quá trình tự học, HSSV sẽ gặp nhiều vấn đề mới và việc đi tìm giải đáp cho những vấn đề ấy là cách tốt nhất để kích thích hoạt động trí tuệ cho SV. Do đó, việc tự học không chỉ giới hạn trong các giờ học trên lớp, với sự hướng dẫn trực tiếp của giáo viên mà cần rèn luyện cho HSSV có được phương pháp, kỹ năng tự học, biết linh hoạt vận dụng những điều đã học vào thực tiễn thì sẽ tạo cho họ lòng ham học, nhờ đó kết quả học tập sẽ ngày càng được nâng cao. Đối với HSSV trong KTX, việc nâng cao ý thức tự học mang một ý nghĩa rất quan trọng bởi kết quả học tập chưa phải là đích cuối cùng, kiến thức và các kỹ năng đạt được trong quá trình tự học sẽ là hành trang cho HSSV có kiến thức vững vàng trong quá trình học tập tại nhà trường.

2. Đề xuất/kiến nghị

2.1. Đối với giáo viên chủ nhiệm

Tăng cường công tác quản lý giờ học chính khóa, giờ tự học của HSSV, phát huy và nhân rộng các tổ, nhóm học tập trong lớp để các thành viên trong lớp cùng tham gia. Khuyến khích, động viên những HSSV tự học có kết quả tốt giúp đỡ những HSSV có kết quả học tập chưa tốt để cùng giúp nhau học tập và rèn luyện trong thời gian học tập tại nhà trường.

2.2. Đối với Tổ Quản lý HSSV trong KTX

Quản lý nghiêm thời gian tự học theo quy định, đảm bảo an ninh, duy trì trật tự trong KTX. Theo dõi và phản ánh kịp thời tình hình thực hiện giờ tự học của HSSV đến lãnh đạo khoa và giáo viên chủ nhiệm kịp thời xử lý, điều chỉnh những vấn đề phát sinh trong giờ tự học của HSSV trong KTX.

2.3. Đối với Đoàn Thanh niên, Hội Sinh viên

Phát huy hiệu quả mô hình các Câu lạc bộ, Tổ, Đội nhóm học tập, có kế hoạch hỗ trợ việc học tập của HSSV theo từng kỳ, từng môn học, từng nhóm ngành. Trong đó phát huy vai trò nòng cốt của giảng viên thuộc Đoàn Thanh niên, Hội Sinh viên trong việc hỗ trợ HSSV học tập, góp phần nâng cao ý thức tự học cho HSSV nhà trường.

Những biện pháp chúng tôi đưa ra trên cơ sở nghiên cứu về lý luận và thực tiễn công tác sử dụng an toàn tiết kiệm điện tại nhà trường. Tuy nhiên, những biện pháp chúng tôi đưa ra còn hạn chế rất mong sự đóng góp ý kiến của đồng nghiệp để SKKN của chúng tôi được hoàn thiện hơn.

NHÓM TÁC GIẢ

Nguyễn Thành Hưng:.....

Lê Thị Hồng Hải:

Đỗ Khắc Sơn:

XÁC NHẬN CỦA TRƯỞNG CAO ĐẲNG SƯ PHẠM HÒA BÌNH

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1]. Các văn bản của Đảng và Nhà nước về công tác giáo dục chính trị, đạo đức, lối sống cho sinh viên.
- [2]. Giáo trình tư tưởng Hồ Chí Minh - NXB chính trị Quốc gia 2021.
Chỉ thị số 09-CT/TW ngày 01/12/2011 của Ban Bí thư Trung ương Đảng khóa XI đã ban hành về “Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc trong tình hình mới”.
- [3]. Nguyễn Yên Lê (2007), Tự học - nhu cầu của thời đại, Nxb Văn hóa -Thông tin, Hà Nội.
- [4]. Tạ Thế Lương (2012), Kỹ năng tự học suốt đời, Nxb Thời đại, Hà Nội
- [5]. Nguyễn Cảnh Toàn (2011), Xã hội học tập, học suốt đời và các kỹ năng tự học, Nxb Dân trí, Hà Nội .
- [6]. Chỉ thị số 42-CT/TW của Ban bí thư trung ương Đảng về “Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ giai đoạn 2015 - 2030”.
- [7]. Chỉ thị 03-CT/TW của Bộ Chính trị (khóa XI) về “Tiếp tục đẩy mạnh việc học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh” .

